

Harmonogram działań rozwojowych

Miasto Bielsko-Biała

**Agnieszka Herma, Dorota Mikołajczyk, Edyta
Helfer, Edyta Zaczek, Marcin Mędrak**

Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2023

Opracowanie

Agnieszka Herma – Dyrektor Bielsko-Bialskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Bielsku-Białej (BBODN)

Dorota Mikołajczyk – Starszy Inspektor w Wydziale Edukacji i Sportu (WEiS) Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Edyta Helfer – Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 27 w Bielsku-Białej

Edyta Zaczek – Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 32 w Bielsku-Białej

Marcin Mędrak – Starszy Inspektor w Wydziale Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Pod kierunkiem doradców

Doroty Tomaszewicz – doradcy ds. personalnego rozwoju organizacji oraz

Małgorzaty Świtalskiej – doradcy ds. rozwiązań i narzędzi zaradczych

Redakcja językowa, korekta, przygotowanie do publikacji

Katarzyna Gańko

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2023

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons

[Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC)

Publikacja powstała w ramach projektu „Wsparcie kadry jednostek samorząd terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap”

Projekt pozakonkursowy o charakterze koncepcyjnym współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w partnerstwie ze Związkiem Miast Polskich, w ramach Osi Priorytetowej II, Działania 2.10, Program Operacyjny WIEDZA – EDUKACJA – ROZWÓJ na lata 2014–2020

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH (HDR)

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego (JST): Miasto Bielsko-Biała

Cel: usprawnienie procesu zarządzania oświatą

Obszar: organizacja doradztwa zawodowego dla uczniów

Zadanie: opracowanie i wdrożenie *Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego* dla uczniów szkół podstawowych mającego na celu:

- zapewnienie uczniom bielskich szkół jak najlepszego wsparcia w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- wsparcie nauczycieli i doradców zawodowych w realizacji zadań doradczych.

Z prowadzonych systematycznie analiz dotyczących sytuacji edukacyjnej i zawodowej młodych ludzi w Polsce wyłania się wciąż problem nieadekwatności umiejętności i wykształcenia absolwentów do zapotrzebowania i wymagań rynku pracy. W toku analizy możliwych sposobów rozwiązań tego problemu na terenie Bielska-Białej władze samorządowe uznały za konieczne usprawnienie doradztwa zawodowego na poziomie szkół podstawowych. Przystępując do analizy sytuacji we wspomnianym zakresie, dokonano dogłębnej analizy podstaw prawnych obowiązujących w tym obszarze, tak by konstruowana koncepcja była adekwatna do obowiązującego porządku prawnego i sprzyjała podejmowaniu przez uczniów trafnych wyborów dalszej ścieżki kształcenia.

Nadrzędnym dokumentem regulującym działania szkół w obszarze doradztwa zawodowego jest art. 26a. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, który w ust. 1 obliguje szkoły do prowadzenia zaplanowanych i systematycznych działań w zakresie doradztwa zawodowego, w celu wspierania uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, w tym przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu. Zgodnie z zapisem ust. 2 w/w artykułu doradztwo zawodowe w szkołach podstawowych jest realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz na zajęciach z wychowawcą.

W artykule (art. 26 a ust. 3) tym Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania otrzymał delegację ustawowa do określenia, w drodze rozporządzenia, treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego, sposobów realizacji doradztwa zawodowego, a także zadań doradcy zawodowego, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

W akcie wykonawczym – Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego – zrealizował tę delegację, określając treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, sposób realizacji doradztwa zawodowego oraz zadania doradcy zawodowego.

§ 4 ww. rozporządzenia obliguje szkoły do opracowania na każdy rok szkolny programu realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniającego wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego. Program taki określa działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym: tematykę działań, oddziały, których dotyczą działania, metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami, terminy realizacji działań, osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań oraz podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań, z uwzględnieniem potrzeb uczniów, słuchaczy i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

Program realizacji doradztwa zawodowego opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły, w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza ten program.

Rozporządzenie określa także zadania doradcy zawodowego, do których należy:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu realizacji doradztwa zawodowego oraz koordynowanie jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji doradztwa zawodowego
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 6) realizowanie działań wynikających z programu realizacji doradztwa zawodowego

W przypadku braku doradcy zawodowego powyższe zadania realizuje wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog lub psycholog.

Zadania doradcy zawodowego realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej określa także Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego określa jednostki organizacyjne, które mogą współpracować ze szkołami w realizacji ww. zadań.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania prawne, Zespół Projektowy powołany w mieście Bielsko-Biała w ramach udziału w projekcie Ośrodka Rozwoju Edukacji pn.: *Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap* dokonał diagnozy stanu doradztwa zawodowego w mieście w odniesieniu do narzędzi i rozwiązań zarządczych oraz personalnego rozwoju organizacji. W ramach spotkań zespołu analizie poddano dotychczas podejmowane działania oraz opracowano ankietę diagnostyczną w obszarze doradztwa zawodowego, której wyniki zostały uwzględnione w Harmonogramie Działań Rozwojowych. Uwzględniono w nim mocne strony dotychczas podejmowanych działań na rzecz doradztwa zawodowego w mieście tj. sieć doradców zawodowych, *Partnerstwa na rzecz lokalnego rynku pracy w Bielsku-Białej i Powiecie Bielskim* oraz cykliczne wydarzenia takie jak: wycieczki zawodoznawcze, Targi pracy, Dni Otwarte, Kongres Aktywnej Młodzieży. Zarekomendowano włączenie dotychczas przeprowadzonych działań do Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego oraz uzupełnienie o propozycje wynikające z przeprowadzonej diagnozy m.in. modyfikację Eduportalu w kontekście działań z zakresu doradztwa, poszerzenie sieci doradców o nauczycieli doradztwa zawodowego i wychowawców, wykorzystanie nowoczesnych technologii w komunikacji i organizacji przedsięwzięć na rzecz doradztwa zawodowego.

Wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane w ramach Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego i ujęte w Harmonogramie Działań Rozwojowych zostały tak dobrane, aby służyły usprawnieniu procesu zarządzania oświatą, wpisując się w *Strategię Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku*¹.

Rekomendowane narzędzia i rozwiązania zarządcze:

- Organizacja i koordynacja działań doradców zawodowych zatrudnionych w bielskich szkołach
- Opracowanie i publikowanie materiałów pozwalających poznać uczniom i rodzicom bielską ofertę edukacyjną i potencjał lokalnego rynku pracy
- Organizowanie cyklicznych wydarzeń pozwalających na spotkania uczniów, rodziców i pracodawców
- Tworzenie regionalnych porozumień

Rekomendowane narzędzia i rozwiązania wspierające personalny rozwój organizacji:

- Opracowanie i wdrożenie lokalnego modelu, ukierunkowanego na wzmocnienie i rozwój systemu doradztwa zawodowego na terenie miasta z udziałem przedsiębiorców, instytucji rynku pracy, doradców zawodowych, rodziców, uczniów
- Tworzenie lokalnej sieci doradztwa zawodowego z zaangażowaniem lokalnych instytucji

Czas realizacji zadania: od 1 stycznia 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r.

¹ Zwiększanie dostępności oraz jakości usług opiekuńczo-wychowawczych oraz edukacyjnych 3.2.3. lepszą integracją oferty edukacyjnej z potrzebami i oczekiwaniami lokalnego rynku pracy, m.in. dzięki kształceniu dualnemu oraz organizacji praktyk i staży u lokalnych pracodawców; 3.2.4. rozwój doradztwa zawodowego i edukacji zawodowej.

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
1.	Opracowanie i upowszechnianie założeń Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego (BBMDZ)	Diagnoza stanu doradztwa w ramach projektu <i>Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap</i>	do 31.12.2022	Zespół Projektowy Koordynator sieci Dyrektor ZPPP Doradcy zawodowi szkół podstawowych	Inspektorzy WEiS Dyrektorzy szkół podstawowych Dyrektor BBODN
		Opracowanie założeń Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego w formie Harmonogramu Działań Rozwojowych	do 31.01.2023	Zespół Projektowy Wydział Edukacji i Sportu	Naczelnik WEiS
		Konsultacje z instytucjami działającymi w ramach <i>Porozumienia na rzecz lokalnego rynku pracy</i> oraz ZPPP i siecią doradców zawodowych przy BBODN	do 10.02.2023	Zespół Projektowy Wydział Edukacji i Sportu	Naczelnik WEiS Dyrektor BBODN Koordynator sieci doradców zawodowych
		Zorganizowanie konferencji poświęconej prezentacji założeń <i>Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego</i> dla wszystkich interesariuszy projektu	28.02.2023	Zespół Projektowy Sala sesyjna Urzędu Miasta (UM) w Bielsku-Białej	Inspektorzy WEiS Dyrektor BBODN
		Przeprowadzenie spotkań Dyrektorów z Radami Pedagogicznymi (zapoznanie z BBMDZ)	do 31.03.2023	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bielsku-Białej	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bielsku-Białej Inspektorzy WEiS

		Uwzględnienie działań wynikających z BBMDZ w Planie nadzoru pedagogicznego oraz Programie Wychowawczo-Profilaktycznym szkoły oraz podejmowanych działaniach innowacyjnych	do 30.09.2023	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bielsku-Białej Rada Rodziców	Dyrektorzy szkół Inspektorzy WEiS
2.	Ułatwianie dostępu do aktualnych informacji o edukacyjnej ofercie szkół zawodowych oraz utworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń i współpracy pomiędzy doradcami zawodowymi i wychowawcami	Modyfikacja platformy internetowej Eduportal w kontekście Bielsko-Bialskiego Modelu Doradztwa Zawodowego poprzez utworzenie: <ul style="list-style-type: none"> a) bazy informacji o szkołach ponadpodstawowych (wirtualny spacer po szkole, film prezentujący profil szkoły przygotowany i realizowany przez uczniów, wywiady z absolwentami) b) bazy rekomendowanych materiałów z zakresu doradztwa zawodowego dla nauczycieli 	a) do 15.03.2023 (aktualizacja w kolejnym roku szkolnym do 15.03.2024) b) po każdym spotkaniu sieci	a) Informatyk CUW (Centrum Usług Wspólnych), Eduportal Bielsko-Biała, Dyrektorzy Techników i Szkół Branżowych b) Sieć doradców zawodowych i wychowawców	a) Informatyk CUW, Inspektor WEiS, Dyrektor BBODN b) Konsultant BBODN ds. doradztwa zawodowego
		Opracowanie informatorów o szkołach i placówkach (w wersji elektronicznej, w tym z wykorzystaniem form multimedialnych)	do 15.03.2023 r.	Dyrektorzy Techników i Szkół Branżowych	Dyrektorzy Szkół Technicznych i Branżowej

		Przekazanie informacji o dostępnej bazie materiałów za pośrednictwem Mobidziennika	20–31.03.2023 20– 31.03.2024	Osoba wskazana przez Dyrektora Szkoły Podstawowej Mobidzienniki	Dyrektorzy Szkół Podstawowych, doradca zawodowy, pedagog, psycholog, wybrany nauczyciel
		Utworzenie sieci współpracy pod nazwą <i>Sieć bielskich doradców zawodowych i wychowawców</i>	do 15.03.2023	Bielsko-Bialski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Bielsku-Białej	Dyrektor BBODN Koordynator sieci doradców zawodowych
3.	Podejmowanie wspólnych inicjatyw z udziałem instytucji działających w ramach „Partnerstwa dla lokalnego rynku pracy”	Wspieranie merytoryczne realizatorów doradztwa zawodowego na wszystkich etapach edukacyjnych z udziałem ZPPP i instytucji rynku pracy: WUP, PUP, OHP, RODN WOM, Izba Rzemiosł Różnych: <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego, konsultacje indywidualne dla nauczycieli poszczególnych etapów edukacyjnych • wycieczki zawodoznawcze • inne 	przez cały okres trwania projektu (co najmniej raz na kwartał)	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, realizatorzy zadań z doradztwa zawodowego instytucji rynku pracy: WUP, PUP, OHP, RODN WOM, Izba Rzemiosł Różnych	Naczelnik WEiS Konsultant BBODN ds. doradztwa zawodowego Dyrektor BBODN
4.	Pozyskiwanie środków finansowych na działania w obszarze doradztwa zawodowego	Przygotowanie Zarządzenia Prezydenta Miasta dotyczące podziału środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli	do 31.01.2023 do 31.01.2024	Środki na doskonalenie zawodowe nauczyciel (art. 70a KN) – budżet Miasta	Prezydent Miasta Naczelnik Wydziału Edukacji i Sportu

		Aplikowanie o środki zewnętrzne (np. unijne)	w miarę ogłaszanych konkursów	Zespół Projektowy Wydział Edukacji i Sportu	Wydział Edukacji i Sportu
5.	Organizowanie cyklicznych wydarzeń, których celem jest prezentacja i promocja szkolnictwa zawodowego	Zorganizowanie: <ul style="list-style-type: none"> a) Wycieczek zawodoznawczych dla doradców zawodowych i nauczycieli doradztwa zawodowego b) Kongresu Aktywnej Młodzieży online z kontynuacją w formie uczniowskich konsultacji c) Dni Otwartych Szkół Ponadpodstawowych i Targów Edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> a) 7.02.2023, 16.03.2023, I okres roku szkolnego 2023/2024 b) wrzesień/październik 2024 c) kwiecień 2023, kwiecień 2024 	<ul style="list-style-type: none"> a) Dyrektorzy Techników i Szkół Branżowych b) Szkoły ponadpodstawowe c) Szkoły ponadpodstawowe, szkoły podstawowe 	Naczelnik WEiS Inspektor WEiS Dyrektor BBODN
6.	Rozwijanie umiejętności podejmowania trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów i wychowanków	Wypracowanie standardów rozpoznawania predyspozycji i mocnych stron uczniów na poszczególnych etapach edukacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> a) uwspólnienie narzędzi diagnostycznych b) opracowanie w formie papierowej informatora dla rodziców uczniów klas VIII dotyczących miejsc, w których można uzyskać wsparcie w zakresie wyboru przyszłego zawodu 	<ul style="list-style-type: none"> a) do 15.06.2023, uzupełnienie do 28.02.2024 b) do 15.09.2023 	<ul style="list-style-type: none"> a) „Sieć Bielskich Doradców Zawodowych i wychowawców”, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna b) Zespół Projektowy, ZPPP 	<ul style="list-style-type: none"> a) Konsultant BBODN ds. doradztwa zawodowego, Pracownik ZPPP b) Zespół Projektowy, Dyrektor ZPPP

		Wdrażanie programów wspierających działania z zakresu doradztwa zawodowego z inicjatywy organu prowadzącego (np. <i>ABC przedsiębiorczości</i>)	W miarę zgłaszanych propozycji	Wydział Edukacji i Sportu	Wydział Edukacji i Sportu
7.	Podsumowanie i ewaluacja	Zgłaszanie Zespołowi Projektowemu (na adres e-mail sp27@cuw.bielsko-biala.pl) bieżących uwag, wniosków, modyfikacji w celu podniesienia efektywności działania BBMDZ	na bieżąco	Koordynatorzy, doradcy zawodowi, dyrektorzy szkół	Naczelnik WEiS Inspektor WEiS Specjalista ZPPP Dyrektor BBODN Konsultant BBODN ds. doradztwa zawodowego Dyrektorzy szkół
		Organizacja spotkania monitorującego realizację działań wynikających z realizacji BBMDZ	styczeń/luty 2024	BBODN, koordynator sieci, dyrektorzy szkół	
		Ankieta ewaluacyjna	do 31.08.2024	Zespół Projektowy	
		Zapoznanie Rad Pedagogicznych z wnioskami i rekomendacjami po zakończeniu projektu	do 30.09.2024	Dyrektorzy szkół	

Monitorowanie HDR

Numer działania	Miernik	Wskaźnik	Sposoby dokumentowania
1	Liczba opracowanych założeń BBMDZ	1	Dokument MODEL BIELSKO-BIALSKIEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO
1	Liczba przeprowadzonych konsultacji BBMDZ	1	Lista obecności osób uczestniczących w spotkaniu konsultacyjnym
1	Liczba zorganizowanych konferencji	1	Scenariusz konferencji, zaproszenie, lista obecności osób uczestniczących w konferencji

1	Liczba spotkań dyrektorów z RP celem zapoznania z BBMDZ	20	Informacja dyrektora do wydziału oświaty o dacie przeprowadzenia spotkania i liczbie uczestników
1	Liczba planów nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2023/2024, w których uwzględnione zostały zadania wynikające z BBMDZ	20	Informacja dyrektora do wydziału oświaty o fakcie uwzględnienie w planie nadzoru pedagogicznego zdań wynikających z BBMDZ
1	Liczba programów wychowawczo-profilaktycznych na rok szkolny 2023/2024 w których uwzględnione zostały zadania wynikające z BBMDZ	20	Informacja dyrektora do wydziału oświaty o fakcie uwzględnienie w programie profilaktyczno-wychowawczym zdań wynikających z BBMDZ
2	Liczba zmodyfikowanych baz informacji o szkołach ponadpodstawowych (wirtualny spacer po szkole, film prezentujący profil szkoły przygotowany i realizowany przez uczniów, wywiady z absolwentami)	1	Screen strony tytułowej, link
2	Liczba baz rekomendowanych materiałów z zakresu doradztwa zawodowego dla nauczycieli	1	Screen strony tytułowej, link
3	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym	4	Lista obecności z tematyka szkolenia i prowadzącym
3	Liczba przeprowadzonych konsultacji indywidualnych z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym	Nie mniej niż 10 konsultacji na doradcę zawodowego	Lista obecności z tematyka konsultacji i prowadzącym
5	Liczba zorganizowanych wycieczek zawodoznawczych w roku szkolnym	Minimum 3	Lista obecności uczestników z wykazem odwiedzanych szkół
5	Liczba zorganizowanych Kongresów Aktywnej Młodzieży online z kontynuacją w formie uczniowskich konsultacji	1	Materiał multimedialny z wydarzenia
5	Liczba zorganizowanych dni Otwartych Szkół Ponadpodstawowych i Targów Edukacyjnych	1	
5	Liczba zorganizowanych Targów Pracy i Przedsiębiorczości	1	Publikacja zdjęć z wydarzenia na platformie: EDUPORTAL
6	Liczba narzędzi	10 (3 testy predyspozycji, 7 scenariuszy zajęć z doradztwa)	Publikacja materiałów na platformie EDUPORTAL

6	Liczba opracowanych informatorów dla rodziców	1	Informator dla rodziców
6	Liczba wdrożonych programów wspierających działania z zakresu doradztwa zawodowego z inicjatywy organu prowadzącego	W zależności od zgłaszanych propozycji	Informacja dyrektorów szkół do wydziału edukacji

Prezentacja rozwiązań przyjętych w HDR

1. Opis dobrej praktyki